

Περιεχόμενα

Τα Νέα του ΕΛΙΝΥΑΕ	2
Νομοθετικά Νέα	6
Εργασιακά & Περιβαλλοντικά Νέα	6
Ευρωπαϊκά Νέα	7
Διεθνή Νέα	9
Χρήσιμες Διασυνδέσεις	10
Προτεινόμενες Εκδόσεις	11
Συνέδρια	12
Βιβλιογραφία	14
Ιστορικό e-ηλεκτρονικό αρχείο	16
Ομάδα εργασίας	18

Γηράσκω αεί ... Εργαζόμενος

Όλο και περισσότεροι ευρωπαίοι μεγάλης ηλικίας επιλέγουν να συνεχίσουν να εργάζονται, ανατρέποντας τη μέχρι σήμερα τάση για πρόωρη συνταξιοδότηση - μια εξέλιξη που θα μπορούσε να δώσει λύση στο δημογραφικό

πρόβλημα της Ευρώπης.

Μια νέα έκθεση δείχνει ότι τα ποσοστά απασχόλησης για όλες σχεδόν τις ηλικίες αυξήθηκαν σημαντικά από το 2000, γεγονός που ισχύει ιδιαίτερα για τη γενιά που προέκυψε από τη δημογραφική έκρηξη μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Η ΕΕ, για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της γήρανσης του πληθυσμού, βοηθά τα μεγαλύτερα σε ηλικία άτομα ώστε να εξακολουθήσουν να εργάζονται και να παραμένουν ενεργά. Οι μεγαλύτεροι σε ηλικία εργαζόμενοι αντιμετωπίζουν πολυάριθμα εμπόδια, όπως για παράδειγμα νόμους που απαγορεύουν σε έναν συνταξιούχο να εργάζεται αμειβόμενος, και περιορισμούς όσον αφορά την άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων για λόγους ασφάλισης. Τα θέματα αυτά συζητήθηκαν μεταξύ άλλων στο Δεύτερο Ευρωπαϊκό Φόρουμ για το δημογραφικό ζήτημα.

Καθώς οι ευρωπαίοι ζουν περισσότερο και αποκτούν λιγότερα παιδιά, η μέση ηλικία του πληθυσμού αυξάνεται, με μεγάλες επιπτώσεις στην οικονομία και την κοινωνία γενικότερα. Τα προβλήματα μάλιστα οξύνονται καθώς η γενιά της μεταπολεμικής δημογραφικής έκρηξης φθάνει σιγά σιγά την ηλικία της συνταξιοδότησης.

Όσοι γεννήθηκαν μεταξύ 1946 και 1964 αποτελούσαν για καιρό τώρα τη ραχοκοκαλιά του εργατικού δυναμικού αλλά, καθώς φθάνουν πλέον σε μεγάλη ηλικία, αυξάνονται όλο και περισσότερο οι ανάγκες για ιατρική περίθαλψη, σύνταξη, στέγαση, και κοινωνική μέριμνα. Με τα σημερινά όμως δεδομένα θα υπάρχει όλο και λιγότερος ενεργός πληθυσμός για να καλύψει το κόστος αυτό.

Ο αναγκαίος ενεργός πληθυσμός εξακολουθεί να αυξάνεται αλλά με ταχύτατα μειούμενους ρυθμούς. Σε έξι χρόνια, υπολογίζεται ότι η αύξηση θα σταματήσει, και ο αριθμός του ενεργού πληθυσμού ηλικίας 20-59 ετών θα αρχίσει να μειώνεται κατά 1,5 εκατομμύρια άτομα το χρόνο.

Οι μελετητές συμφωνούν ότι έχει μεγάλη σημασία να διατηρήσουμε τη μεταπολεμική γενιά στην εργασία, αλλά τί πιστεύουν γι' αυτό οι ίδιοι οι ενδιαφερόμενοι; Οι έρευνες δείχνουν ότι ένας στους δυο ευρωπαίους θέλει να παραμείνει στην εργασία του και μετά την ηλικία της νόμιμης συνταξιοδότησής του.

Η νοοτροπία έχει αλλάξει σε σύγκριση με τη δεκαετία του 90, όταν η πρόωρη συνταξιοδότηση ήταν της μόδας. Σε πολλές χώρες της ΕΕ οι εργαζόμενοι μπορούν να συνταξιοδοτηθούν ήδη από τα 50 τους, εφόσον αρκούνται σε χαμηλότερη σύνταξη.

Σήμερα όμως, η τάση αυτή έχει αντιστραφεί. Η έκθεση δείχνει ότι το 2007 το 50% των ανδρών και το 30% των γυναικών εξακολουθούσαν να εργάζονται στην ηλικία των 60, δηλαδή ποσοστό κατά 10% μεγαλύτερο απ' ό,τι το 2000.

Διαβάστε την [έκθεση 2008 για τη δημογραφική κατάσταση](#)

- [Παραμένοντας ενεργοί και σε μεγαλύτερη ηλικία](#)
- [Οικογενειακή ζωή και γηράσκων πληθυσμός](#)

Περισσότερα γι' αυτό το θέμα

- [Κοινωνικές αλλαγές σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία](#)

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΕΚ ΑΘΗΝΑΣ

Το κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. στην Αθήνα, σύμφωνα με τον προγραμματισμό του, **υλοποίησε και υλοποιεί** τα παρακάτω σεμινάρια:

- Από **06.10.08 έως και 17.10.08**, ένα επιμορφωτικό σεμινάριο του ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ, με τίτλο «Υγιεινή και Ασφάλεια – Πρόληψη Ατυχημάτων». Το πρόγραμμα διάρκειας εβδομήντα (70) ωρών, το παρακολούθησαν είκοσι τρία (23) άτομα.
- Από **13.10.08 έως και 21.10.08**, ένα σεμινάριο Εργοδοτών- Εργαζομένων Β' κατηγορίας, με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας», διάρκειας τριάντα πέντε (35) ωρών, το οποίο το παρακολούθησαν δώδεκα (12) άτομα.
- Στις **03.11.08 και 05.11.08**, ένα σεμινάριο Εργοδοτών Γ' κατηγορίας, με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας», διάρκειας δέκα (10) ωρών, το οποίο θα παρακολουθήσουν τριάντα τέσσερα (34) άτομα.

- Από **10.11.08 έως και 08.12.08**, ένα σεμινάριο για Τεχνικούς Ασφάλειας Α' κατηγορίας με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια – Πρόληψη Ατυχημάτων». Το πρόγραμμα διάρκειας εκατό (100) ωρών, περιλαμβάνει εβδομήντα πέντε (75) ώρες θεωρητικής και είκοσι πέντε (25) ώρες πρακτικής κατάρτισης. Το σεμινάριο απευθύνεται σε άτομα επιπέδου Α.Ε.Ι. – Τ.Ε.Ι. και θα το παρακολουθήσουν είκοσι πέντε (25) άτομα.
- Στις **16.12.08 και 18.12.08**, ένα εξειδικευμένο σεμινάριο Εργονομίας, το οποίο απευθύνεται σε εργοδότες, εργαζόμενους και σε άτομα επιπέδου ΑΕΙ – ΤΕΙ, διάρκειας δέκα (10) ωρών.
- Στις **01.12.08 και 03.12.08**, ένα σεμινάριο Εργοδοτών Γ' κατηγορίας, με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας», διάρκειας δέκα (10) ωρών, το οποίο θα παρακολουθήσουν τριάντα τρία (33) άτομα.

Προγραμματίζονται:

- σεμινάρια για **Τεχνικούς Ασφάλειας Α' κατηγορίας**, με θέμα «Υγιεινή & Ασφάλεια – Πρόληψη Ατυχημάτων». Το πρόγραμμα, διάρκειας εκατό (100) ωρών, απευθύνεται σε άτομα επιπέδου ΑΕΙ – ΤΕΙ.
- σεμινάρια διάρκειας δέκα (10) ωρών και τριάντα πέντε (35) ωρών, **για εργοδότες επιχειρήσεων Β' και Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας.**
- ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα, με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια της Εργασίας» (κατόπιν εκδήλωσης ενδιαφέροντος των επιχειρήσεων)

Οι ενδιαφερόμενοι, μπορούν να προμηθευθούν τις αιτήσεις τους από την γραμματεία του Κ.Ε.Κ. και την σελίδα του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε [www.elinyae@.gr](http://www.elinyae.gr), και να επικοινωνούν στα **τηλ.: 210 82 00 136, 210 82 00 111, 210 82 00 139, φαξ: 210 82 00 103.**

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Το Παράρτημα της Θεσσαλονίκης υλοποίησε, υλοποιεί, και προγραμματίζει τα εξής:

- 6/10-17/10 σεμινάριο Τεχνικών Ασφάλειας Α' κατηγορίας με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια- Πρόληψη ατυχημάτων» για Αξιωματικούς του Ελληνικού Στρατού. Το σεμινάριο ήταν διάρκειας 70 ωρών και συμμετείχαν 25 άτομα. Στα πλαίσια του σεμιναρίου πραγματοποιήθηκε μία επίσκεψη στο 308 Προκεχωρημένο Εργοστάσιο Βάσης στον Εύοσμο Θεσσαλονίκης.
- 27/10-5/12 σεμινάριο Τεχνικών Ασφάλειας Α' κατηγορίας με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια- Πρόληψη ατυχημάτων» για Μηχανικούς ΑΕΙ – ΤΕΙ. Το σεμινάριο είναι διάρκειας 100 ωρών και το παρακολουθούν 18 καταρτιζόμενοι. Στα πλαίσια του σεμιναρίου θα υλοποιηθούν επισκέψεις στις εγκαταστάσεις της KLEEMANN A.E. στο Σταυροχώρι Κιλκίς και στις εγκαταστάσεις της Αθηναϊκής Ζυθοποιίας Α.Ε. στη Σίνδο Θεσσαλονίκης.
- 8 και 10/12 σεμινάριο Εργοδοτών Γ' Κατηγορίας για ανάληψη καθηκόντων Τεχνικού Ασφάλειας
- 9 και 11/12 εξειδικευμένο βραχυχρόνιο σεμινάριο διάρκειας 10 ωρών με θέμα «Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου».

Για το έτος 2009 προγραμματίζονται τα εξής:

- Σεμινάριο Τεχνικών Ασφάλειας Α' κατηγορίας με θέμα «Υγιεινή και Ασφάλεια στα Τεχνικά Έργα» για απόφοιτους ΑΕΙ, ΤΕΙ διάρκειας 100 ωρών

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται καθημερινά δεκτές καθ' όλη τη διάρκεια του έτους από τις 9.00-16.00 στα γραφεία του ΚΕΚ ΕΛΙΝΥΑΕ Θεσσαλονίκης (26^{ης} Οκτωβρίου 90, Περιοχή Σφαγεία, Porto Center, Γ1 κτίριο, 1^{ος} όροφος) ή μέσω της ιστοσελίδας του ΕΛΙΝΥΑΕ <http://www.elinyae.gr>

Πληροφορίες: κα Τσαμπάζη Σοφία, τηλ. 2310 50 10 20, 2310 50 10 33 φαξ. 2310 50 10 55

Βραχυπρόθεσμα σεμινάρια σε εξειδικευμένα αντικείμενα όπως «Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου», «Πυρασφάλεια», «Πρώτες Βοήθειες», «Μέσα Ατομικής Προστασίας» για απόφοιτους ΑΕΙ-ΤΕΙ, διάρκειας 5 ή 10 ωρών το διάστημα Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 2008.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Σεμινάριο Εργοδοτών Β' κατηγορίας, διάρκειας 35 ωρών, από 24.11.08 έως 30.11.08 το οποίο παρακολουθούν 22 άτομα,

Σεμινάριο για Τεχνικούς Ασφάλειας Α' κατηγορίας, διάρκειας 100 ωρών . Το σεμινάριο το παρακολουθούν 23 σε άτομα επιπέδου ΑΕΙ-ΤΕΙ και υλοποιείται από 10.11.08 έως 12.12.08

Επίσης πρόκειται να υλοποιήσει σεμινάριο Εργοδοτών Γ' κατηγορίας διάρκειας 10 ωρών στις 15 και 17 Δεκεμβρίου το οποίο θα παρακολουθήσουν 25 άτομα.

Το Παράρτημα υλοποίησε μετρήσεις θορύβου σε επιχείρηση επεξεργασίας και τυποποίησης τροφίμων της περιοχής.

Το παράρτημα συνεχίζει να δέχεται αιτήσεις για σεμινάριο Τεχνικών Ασφάλειας Α' κατηγορίας (100 ωρών) και για την υλοποίηση σεμιναρίων εργοδοτών επιχειρήσεων Β' και Γ' κατηγορίας επικινδυνότητας (35 και 10 ωρών αντίστοιχα) Επίσης δέχεται αιτήματα για μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων σε εγκαταστάσεις επιχειρήσεων και για ενδοεπιχειρησιακά σεμινάρια..

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές καθημερινά στα γραφεία του ΚΕΚ ΕΛΙΝΥΑΕ Ιωαννίνων (Καπλάνη 7, 1^{ος} όροφος, τηλ. επικοινωνίας 2651083290) ή μέσω της ιστοσελίδας του ΕΛΙΝΥΑΕ <http://www.elinyae.gr>

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Στις **6 Νοεμβρίου 2008** το παράρτημα της Τρίπολης πραγματοποίησε μετρήσεις βιολογικού φορτίου και μικροκλίματος στους εσωτερικούς χώρους του κτιρίου του Δημαρχείου Λουτρακίου.

Επίσης πρόκειται να υλοποιήσει **σεμινάριο Τεχνικών Ασφάλειας επιπέδου ΑΕΙ –ΤΕΙ**, διάρκειας 100 ωρών, στο διάστημα από **21/01/2009 έως 11/03/2009**.

Οι αιτήσεις για υλοποίηση ενδοεπιχειρησιακών σεμιναρίων συνεχίζονται.

Το παράρτημα δέχεται **αιτήσεις** για υλοποίηση σεμιναρίων **εργοδοτών επιχειρήσεων Β΄ και Γ΄ κατηγορίας επικινδυνότητας** καθώς και **αιτήματα** για **μετρήσεις βλαπτικών παραγόντων σε εγκαταστάσεις επιχειρήσεων**.

Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές καθημερινά στα γραφεία του ΚΕΚ ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε. Τρίπολης (Γρ. Λαμπράκη και Σπηλιωτοπούλου 1, Πλ. Κολοκοτρώνη), είτε ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας του Ινστιτούτου (<http://www.elinyae.gr>)

Πληροφορίες: κα Παπαγεωργίου Γεωργία, τηλ.: 2710 221100, fax: 2710 221122.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΒΟΛΟΥ

Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε στρατιωτικές μονάδες που έχουν ως έδρα τους νομούς της Θεσσαλίας στις οποίες πραγματοποιήθηκαν δειγματοληψίες βλαπτικών παραγόντων και έγινε ενημέρωση και συζήτηση με τους υπευθύνους για ζητήματα σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια στους χώρους εργασίας.

Τέλος, σημειώνεται ότι προβλέπεται η πραγματοποίηση νέου σεμιναρίου τεχνικών ασφαλείας επιπέδου ΑΕΙ-ΤΕΙ διάρκειας 100 ωρών. Αιτήσεις συμμετοχής γίνονται δεκτές καθημερινά στα γραφεία του παραρτήματος στο Βόλο (Αλαμάνας 33 & Κωλέττη), είτε ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας του Ινστιτούτου (<http://www.elinyae.gr>)

Για περισσότερες πληροφορίες: 24210- 91670, fax: 24210 91671

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΝΕΑ

Αποφ. 58474 Φ. 700.1/2008 - Τροποποίηση της υπ αριθμ. 12/2007 Πυροσβεστικής Διάταξης (ΦΕΚ 545/Β) «Καθιέρωση βιβλίου ελέγχου συντήρησης και καλής λειτουργίας των μέσων ενεργητικής πυροπροστασίας των επιχειρήσεων»

http://www.elinyae.gr/el/lib_file_upload/2266B_08.1226568981343.pdf

Οδηγία 2008/98/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

<http://eur-ex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:312:0003:0030:EL:PDF>

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΝΕΑ

Πρόληψη ατυχημάτων

Τα ατυχήματα μπορούν να προκαλέσουν θάνατο ή αναπηρία. Επηρεάζουν όλους τους τομείς της οικονομίας, όμως το πρόβλημα είναι ιδιαίτερος οξύ στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ).

Πέρα από το κόστος από την άποψη της απώλειας ανθρώπινων ζωών και της οδύνης των εργαζομένων και των οικογενειών τους, τα ατυχήματα επηρεάζουν και τις επιχειρήσεις και την κοινωνία στο σύνολό της. Λιγότερα ατυχήματα σημαίνουν λιγότερες αναρρωτικές άδειες με αποτέλεσμα χαμηλότερο κόστος και λιγότερη διατάραξη της παραγωγικής διαδικασίας. Απαλλάσσονται επίσης οι εργοδότες από το κόστος πρόσληψης και κατάρτισης νέου προσωπικού και μπορεί να μειωθεί το κόστος της πρόωρης συνταξιοδότησης και των ασφαλιστικών αποζημιώσεων.

Τα ολισθήματα, τα παραπατήματα και οι πτώσεις αποτελούν τη σημαντικότερη αιτία ατυχημάτων σε όλους τους κλάδους, από τη βαριά μεταποίηση έως τις εργασίες γραφείου. Στις πηγές κινδύνου συγκαταλέγονται επίσης η πτώση αντικειμένων, τα θερμικά και χημικά εγκαύματα, οι πυρκαγιές και οι εκρήξεις, οι επικίνδυνες ουσίες και το άγχος. Για την πρόληψη των ατυχημάτων στο χώρο εργασίας, οι εργοδότες πρέπει να καθιερώνουν σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας που να ενσωματώνει τις διαδικασίες εκτίμησης και ελέγχου του κινδύνου.

[Διαβάστε τα βασικά στοιχεία](#)

[Δημοσιεύσεις του Οργανισμού σχετικά με την πρόληψη ατυχημάτων](#)

Τι πρέπει να κάνω; Συμβουλές για εργοδότες

[Διεξαγωγή εκτίμησης κινδύνων](#)

[Βασικές πηγές κινδύνου και βασικοί κίνδυνοι](#)

[Ολισθήματα, παραπατήματα και πτώσεις](#)

[Κατασκευές — ένας επικίνδυνος κλάδος όσον αφορά τα ατυχήματα](#)

[Κατάλογος ελέγχου για την πρόληψη ατυχημάτων](#)

[Παροχή συμβουλών, πληροφοριών και κατάρτισης](#)

[Απασχόληση εργαζομένων που ενδέχεται να διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο](#)

[Ευρωπαϊκή νομοθεσία](#)

Πώς μπορώ να παραμείνω ασφαλής; Συμβουλές για εργαζομένους

[Βασικές πηγές κινδύνου και βασικοί κίνδυνοι που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι](#)

[Ευρωπαϊκή νομοθεσία](#)

[Πληροφορίες και κατάρτιση](#)

http://osha.europa.eu/el/teaser/accident_prevention_01.08092008

ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΝΕΑ

Αύξηση των θανάτων από χρήση ναρκωτικών

Το πρόβλημα των ναρκωτικών επιβαρύνει κάθε χρόνο τους κρατικούς προϋπολογισμούς με περίπου 60 ευρώ ανά πολίτη ΕΕ.

Η ηρωίνη εξακολουθεί να είναι το χειρότερο ναρκωτικό στην ΕΕ.

Ο αριθμός των θανάτων από χρήση ναρκωτικών αυξήθηκε στις περισσότερες χώρες της ΕΕ τα τελευταία χρόνια, οδηγώντας στο ανησυχητικό συμπέρασμα ότι όλο και μεγαλύτερες ποσότητες ηρωίνης καταφέρνουν να φθάσουν στην αγορά της Ευρώπης. Οι μεγαλύτερες ποσότητες ηρωίνης στην Ευρώπη προέρχονται από το Αφγανιστάν, του οποίου η παραγωγή οπίου έσπασε κάθε ρεκόρ το 2006 και το 2007.

Οι θάνατοι από χρήση ναρκωτικών που καταγράφηκαν στην ΕΕ αυξήθηκαν σε 6.873 το 2005, σε σύγκριση με 6.780 το 2004 και 6.350 το 2003. Οι περισσότεροι οφείλονται στην ηρωίνη, που ανέκαθεν ευθυνόταν για τους περισσότερους θανάτους νέων στην Ευρώπη, ειδικότερα ανδρών σε αστικές περιοχές.

Στην ετήσια έκθεσή του για τη χρήση παράνομων ναρκωτικών στην Ευρώπη, το Ευρωπαϊκό κέντρο παρακολούθησης των ναρκωτικών και της τοξικομανίας - EMCDDA - επισημαίνει επίσης αύξηση των ποσοτήτων ηρωίνης που κατάσχονται και του αριθμού των χρηστών που ζητούν να μπουν σε πρόγραμμα απεξάρτησης. Τα στοιχεία αυτά διαψεύδουν προηγούμενες εκτιμήσεις σύμφωνα με τις οποίες το πρόβλημα της χρήσης ηρωίνης στην Ευρώπη περιορίζεται.

Σε γενικές γραμμές, η χρήση ναρκωτικών παραμένει σε ιστορικά υψηλά επίπεδα στην Ευρώπη, αλλά φαίνεται ότι η κατάσταση σταθεροποιείται. Περίπου 2 εκατομμύρια νεαροί ευρωπαίοι δοκίμασαν αμφεταμίνες τον τελευταίο χρόνο και περίπου 2,5 εκατομμύρια χάπια έκστασης - στοιχεία που δείχνουν στη χειρότερη περίπτωση σταθεροποίηση της κατάστασης, και οριακά ίσως συνολική μείωση.

Η χρήση κοκαΐνης εξακολουθεί να αυξάνεται, καθώς υπολογίζεται ότι τον τελευταίο χρόνο 3,5 περίπου εκατομμύρια ευρωπαίοι ηλικίας 15-35 ετών έχουν πάρει το ναρκωτικό αυτό. Η κάνναβη (μαριχουάνα και χασίς) παραμένει η πρώτη επιλογή, με εμφανή ωστόσο σημάδια πτώσης της δημοτικότητάς της. Περίπου 17 εκατομμύρια ευρωπαίοι (7%) έκαναν χρήση κάνναβης τον περασμένο χρόνο, και ένα τέταρτο περίπου από αυτούς σε τακτική βάση.

Είναι δύσκολο να πούμε με ακρίβεια πόσοι χρήστες ηρωίνης υπάρχουν στην Ευρώπη. Το EMCDDA εκτιμά ότι, στην ΕΕ και τη Νορβηγία, υπάρχουν περίπου 1,3-1,7 εκατομμύρια χρήστες παραγώγων του οπίου (μορφίνη και ηρωίνη) και συνθετικών ναρκωτικών με παρόμοια δράση.

Αν και οι χρήστες της κάνναβης είναι κατά πολύ περισσότεροι από τους χρήστες ηρωίνης, ωστόσο, η ηρωίνη παραμένει το σοβαρότερο πρόβλημα λόγω του κόστους που συνεπάγεται για τον τομέα της υγείας, αλλά και του κοινωνικού κόστους. Εκτός του ότι οι χρήστες ηρωίνης παρουσιάζουν μεγάλο εθισμό και είναι επιρρεπείς στη χρήση υπερβολικής δόσης, μπορούν πολύ εύκολα να προσβληθούν, με μολυσμένες βελόνες σύριγγας, από τον ιό του έιτς και της ηπατίτιδας Γ, συμβάλλοντας έτσι στην εξάπλωση των νόσων αυτών.

Τα μέσα που διαθέτει η Ευρώπη για την παρακολούθηση των ναρκωτικών είναι από τα πλέον προηγμένα παγκοσμίως. Καθώς η ΕΕ προετοιμάζει ένα νέο σχέδιο δράσης για τα ναρκωτικά (2009-12), είναι αναγκαίο να κατανοήσουμε ακόμη καλύτερα τις προκλήσεις που μας περιμένουν.

http://ec.europa.eu/news/environment/081106_1_el.htm

[Το πρόβλημα των ναρκωτικών στην Ευρώπη](#)

[Ναρκομανείς, υψώστε τη φωνή σας](#)

Περισσότερα γι' αυτό το θέμα

[Σταθερή η κατανάλωση κάνναβης μετά την κατακόρυφη άνοδο στη δεκαετία του '90.](#)

http://ec.europa.eu/news/environment/081106_1_el.htm

Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας

<http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index1308EL.html>

Έκθεση - Προστασία των εργαζομένων σε ξενοδοχεία, εστιατόρια και υπηρεσίες τροφοδοσίας

Ο τομέας των ξενοδοχείων και των εστιατορίων (HORECA) διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον κλάδο των υπηρεσιών και στην ευρωπαϊκή οικονομία γενικότερα. Στον τομέα απασχολούνται περισσότεροι από 7,8 εκατομμύρια άνθρωποι, συνεπώς η διαχείριση των κινδύνων και η πρόληψη των αιτίων ατυχημάτων και ασθενειών είναι σημαντική. Η έκθεση παρέχει πληροφορίες σχετικά με την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία στον τομέα των ξενοδοχείων και των εστιατορίων και μια επισκόπηση των καλών πρακτικών σε επίπεδο πολιτικών και χώρων εργασίας.

[Διαβάστε την έκθεση](#)

[Διαβάστε το θεματικό δελτίο](#)

[Ο τομέας των ξενοδοχείων και των εστιατορίων με μία ματιά](#)

ΔΙΕΘΝΗ ΝΕΑ

Παγκόσμια ημέρα για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών – 25η Νοεμβρίου

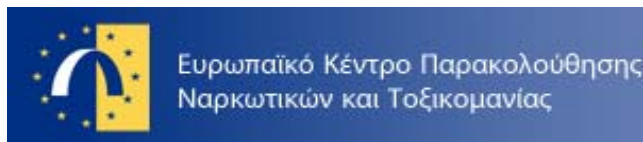

Η ενδοοικογενειακή βία μπορεί να έχει συνέπειες στο χώρο εργασίας, όπως υπογραμμίζεται στην έκθεση. Από την άλλη πλευρά οι γυναίκες είναι εκείνες που πέφτουν κυρίως θύματα βίας στο χώρο εργασίας εξαιτίας της συμπεριφοράς του κοινού και της αριθμητικής τους υπεροχής στα επαγγέλματα του τομέα υγείας και υπηρεσιών.

[Μάθετε περισσότερα για την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών στο χώρο εργασίας](#)

[Διαβάστε την έκθεση σχετικά με θέματα ασφάλειας και υγείας στην εργασία που αφορούν τα δύο φύλα](#)

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΙΣ

Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction

Μέχρι στις αρχές της δεκαετίας του '90 η δυνατότητα της Ευρώπης να παρακολουθεί το πρόβλημα των ναρκωτικών ήταν εξαιρετικά περιορισμένη. Οι προσεγγίσεις του θέματος σε εθνικό επίπεδο διέφεραν σημαντικά μεταξύ τους και δεν υπήρχαν αξιόπιστες και συγκρίσιμες πληροφορίες σχετικά με τα ναρκωτικά, την τοξικομανία και τις επιπτώσεις τους. Με άλλα λόγια, ήταν αδύνατο να μιλήσει κανείς με βεβαιότητα για τα πρότυπα και τις τάσεις της χρήσης ναρκωτικών στην ΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών & Τοξικομανίας (ΕΚΠΙΝΤ) ιδρύθηκε το 1993 με απώτερο στόχο να αλλάξει αυτήν την κατάσταση.

Ο ρόλος του ΕΚΠΙΝΤ είναι να παρέχει στην ΕΕ και τα κράτη μέλη μια αντικειμενική συνολική εικόνα των προβλημάτων της ΕΕ που συνδέονται με τα ναρκωτικά και ένα κοινό πλαίσιο πληροφόρησης για την υποστήριξη της συζήτησης σχετικά με το θέμα αυτό. Στην παρούσα φάση προσφέρει στους αρμοδίους για χάραξη πολιτικής τα επιστημονικά στοιχεία που απαιτούνται για την κατάρτιση νομοθεσίας και στρατηγικών για τα ναρκωτικά και βοηθά τους επαγγελματίες και τους ερευνητές να υποδείξουν βέλτιστες πρακτικές και νέους τομείς ανάλυσης.

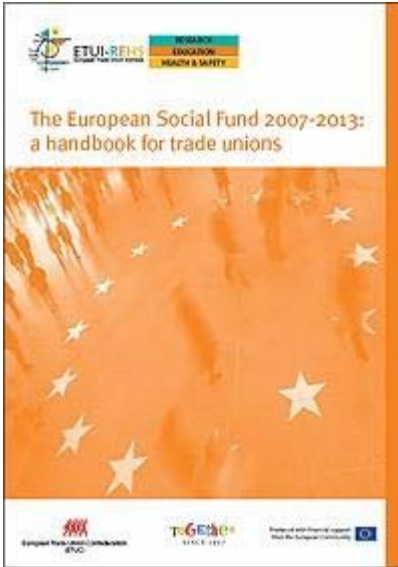
Οι προσπάθειες για τη βελτίωση της συγκρισιμότητας των πληροφοριών σχετικά με τα ναρκωτικά στην ΕΕ αποτελούν τον πυρήνα των εργασιών του Κέντρου. Για να επιτευχθεί αυτό, το ΕΚΠΙΝΤ βασίζεται σε ένα δίκτυο 30 περίπου εθνικών κέντρων παρακολούθησης (δίκτυο Reitox), για τη συγκέντρωση και ανάλυση δεδομένων από διάφορες χώρες βάσει κοινών προτύπων και εργαλείων συλλογής δεδομένων. Τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας παρακολούθησης σε εθνικό επίπεδο διαβιβάζονται στο Κέντρο και αναλύονται τελικά στην *Ετήσια έκθεση για την κατάσταση του προβλήματος των ναρκωτικών στην Ευρώπη*.

Το ΕΚΠΙΝΤ παρακολουθεί την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στον τομέα των ναρκωτικών, ενώ παράλληλα βρίσκεται σε συνεχή εγρήγορση για τον εντοπισμό νέων ναρκωτικών και νεοεμφανιζόμενων τάσεων. Με την παραγωγή της κοκαΐνης και της ηρωΐνης να έχει φθάσει στο υψηλότερο επίπεδο όλων των εποχών και με 7 000 Ευρωπαίους να πεθαίνουν κάθε χρόνο από υπερβολική δόση ναρκωτικών, η συνεχής παρακολούθηση της κατάστασης είναι επιβεβλημένη.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν, το στατιστικό δελτίο του 2008(500 πίνακες και γραφήματα με στοιχεία σχετικά με τα ναρκωτικά σε όλη την Ευρώπη), το προφίλ κάθε χώρας (συνοπτική παρουσίαση των τάσεων και των χαρακτηριστικών των εσωτερικών προβλημάτων όσον αφορά τα ναρκωτικά σε κάθε χώρα), οι εθνικές εκθέσεις (αναλυτικές εκθέσεις με αντικείμενο το φαινόμενο των ναρκωτικών σε εθνικό επίπεδο)

<http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index1308EL.html>

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο 2007-2013: ένα εγχειρίδιο για συνδικαλιστικές οργανώσεις

The European Social Fund 2007-2013: a handbook for trade unions (2007)

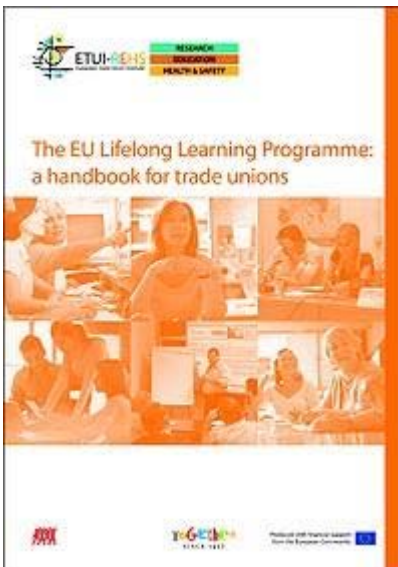
ETUI-REHS

Στόχος του οδηγού αυτού είναι η παροχή στήριξης στους συνδικαλιστικούς εκπροσώπους από τα 12 νέα κράτη μέλη, που συμμετέχουν σε διάφορες επιτροπές για πρώτη φορά, στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Επίσης ο συγκεκριμένος οδηγός στοχεύει στα παρακάτω:

Στη παροχή γενικών πληροφοριών σχετικά με τη νέα διάρθρωση του ΕΚΤ για την περίοδο 2007-2013

Στην ευαισθητοποίηση των συνδικάτων ως προς τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να συμμετέχουν στην εφαρμογή του ΕΚΤ, σε διαφορετικά στάδια και επίπεδα, αλλά ιδιαίτερα στις «Επιτροπές παρακολούθησης», όπου ζητείται από τα συνδικάτα να προσφέρουν καθοδήγηση ως προς τις πρωτοβουλίες και τη συνάφεια ανάμεσα στις χρηματοοικονομικές παρεμβάσεις και τους κύριους στόχους για τους εργαζόμενους

Να δείξει στους συνδικαλιστές πώς μπορούν να χρησιμοποιήσουν το ΕΚΤ για να ασκήσουν επίδραση στις πολιτικές απασχόλησης και καινοτομίας στις χώρες τους.

The EU Lifelong Learning programme: a handbook for trade unions (2008)

ETUI-REHS Education

UPDATED

Το συγκεκριμένο εγχειρίδιο ενημερώνει τα συνδικάτα για τα νέα προγράμματα της δια βίου κατάρτισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Contact

ETUI-REHS Education

Blvd du Roi Albert II, no. 5

B-1210 Brussels

Belgium

E-mail: spennell@etui.org

Website: <http://www.etui-rehs.org/education/EU-Information-Service>

EACEA Website: http://eacea.ec.europa.eu/llp/index_en.htm

HSE - “Working together to reduce stress at work - a guide for employees”, a new web-friendly leaflet

Καινούργιο φυλλάδιο του HSE για το άγχος και τους τρόπους αντιμετώπισής του από τους εργαζόμενους.

Θα το βρείτε στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.hse.gov.uk/pubns/indg424.pdf>

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

**1-2 December 2008, European Commission Conference Centre
Charlemagne building, Rue de la Loi 170, 1040, Brussels, Belgium**

European Day of People with Disabilities Conference

"Acting locally for a society for all"

To mark the European Day of People with Disabilities, the European Commission organises a policy conference in the first week of December each year, in close cooperation with the European Disability Forum (EDF). This year's Conference will take place in Brussels on 1 and 2 December. The title of the Conference will be "Acting locally for a society for all". The Conference will focus on how EU action/legislation reaches the local level and will provide examples of disability mainstreaming.

For further information you may contact Ms Paulette Matkovic Ramirez at:

The European Commission

Tel: 00.32.2.298 82 15

email: paulette.matkovic-ramirez@ec.europa.eu

---

1 December 2008, Seminar on Occupational Diseases: from the recognized occupational diseases to real health impacts of work

Presentation by Pr. Wang Jung-Der, National Taiwan University (NTU) in ETUI, in the library (4th floor), 5 Boulevard du Roi Albert II, 1210 Brussels.

European Trade Union Institute for Research, Education and Health and Safety (ETUI- REHS), Salle de la bibliotheque, 5 Boulevard du Roi Albert II, 1210 Bruxelles

Vincent Rollet

vincent.rollet59@gmail.com

(+32)-2-289-1249

Wednesday 3rd December 2008, One Birdcage Walk, Westminster, London

The European Public Health Symposium: reducing Alcohol Related Harm Through Partnership

Information: Parvin Madahar

Tel: +44 (0) 20 7878 1021

Fax: +44 (0) 20 7878 1035

Email: parvin.madahar@publicpolicyexchange.co.uk

Public Policy Exchange

14 Great College Street

London, SW1P 3RX

27th-28th April 2009, Perugia, Italia

6th European Conference on Promoting Workplace Health - 'Healthy Work – Healthy Lifestyle – Healthy Business'

Organized by: Experimental Centre for Health Education, Department of Medical Surgery and Public Health, University of Perugia. European Network for Workplace Health Promotion.

The conference in Perugia will conclude the 7th ENWHP initiative “Move Europe”, focussing on comprehensive workplace health strategies integrating lifestyle management into a wider approach for improving the quality of working life. Three specific issues will be addressed at the conference:

- Working life on the move: Ergonomics, fitness and well-being ,
- Work and stress: Spice of life or kiss of death?
- Clearing the air at work: The enjoyment of a smoke-free workplace

Information, Conference Office, Experimental Centre for Health Education

University of Perugia, via del Giochetto, 6 / 06122 Perugia (Italy)

Phone: +39(0)755857365 (English) +39 (0)755857355 o 56 (Italian)

Fax: +39 (0)755857317

E-mail: lorisegr@unipg.it

Registration:

The registration will be possible till the 20th February 2009, at www.grifoviaggi.it/prenotazioni

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΜΙΑΝΤΟΣ (Β' ΜΕΡΟΣ)

Η βιβλιογραφία για τον «αμιάντο» που ακολουθεί είναι ενδεικτική. Τα παρακάτω ντοκουμέντα (βιβλία και άρθρα) υπάρχουν στη βιβλιοθήκη του ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.

- *Asbestos : a status report* / William J. Nicholson, Phillip J. Landrigan, Current issues in public health, 1996, 2(3), σ.118-123
- *Asbestos abatement in the 1990s : since the 1970s the asbestos removal industry in Britain has been dealing with the legacy of widespread asbestos use against a background of stricter controls and conflicting expert opinion* / Laurie Kazan-allen, Occupational health review, 1996, (62), σ.20-25
- *Asbestos ban* / Laurent Vogel, TUTB Newsletter, 2001, (17), σ.19-34
- *Asbestos ban in France : too late for many* / Jean-Claude Zerbib, TUTB Newsletter, 1996, 96(4), σ. 2-5
- *Asbestos ban : towards a European consensus (IV) : final page turned in an epic tale ?* / Karola Grodski, TUTB Newsletter, 1999 (11-12), σ. 4-5
- *Asbestos content of lung tissue and carcinoma of the lung : a clinicopathologic correlation and mineral fiber analysis of 234 cases* / Linda L. Sanders, Victor L. Roggli, The annals of occupational hygiene, 2000, 44(2), σ.109-117
- *Asbestos dust : a killer from the past* / Ted Nichols, Health safety at work, 1996, 18(4), σ.19-20
- *Asbestos exposure and laryngeal cancer* / Bernard L. Gee, Kevin Browne, The annals of occupational hygiene, 2000, 44(4), σ. 239-250
- *Asbestos-free Europe next stop? Asbestos ban : towards a European consensus* / Karola Grodsky, TUTB Newsletter, 1998 (10), σ. 2-3
- *The Asbestos hazards handbook : a guide to safety at work in the community and at home* .- London : London Hazards Centre.- 144 σ.- ISBN 0-948974-13-3 (2293)
- *Asbestos in the workplace : a difficult legacy*, World of work, 2004, 50, σ.19-20
- *Asbestos use in buildings : the hazards and their mitigation*.- London : Loss Prevention Council, 1993.- 40 σ.- ISBN 0-902167-45-6 (1044)
- *Call for an international ban on asbestos : eliminate the burden of disease and death that is caused worldwide by exposure to asbestos, the Collegium Ramazzini calls for an immediate ban on all mining and use of asbestos*, Journal of occupational and environmental medicine, 1999, 41(10), σ. 830-832
- *Chrysotile asbestos* / International Programme on Chemical Safety.- (Environmental Health Criteria ; 203).- Geneva : WHO, 1998.- xxi, 197 σ.- ISBN 92-4-157203-5
- *Chrysotile (white asbestos) proposed national exposure standard for the occupational environment, pre-*

liminary impact analysis of the proposed national exposure standard / National Occupational Health and Safety Commission (Australia).- Canberra : Australian Government Publishing Service, 1995.- xiv, 50 σ.- ISBN 0-644-45162-9 (1909)

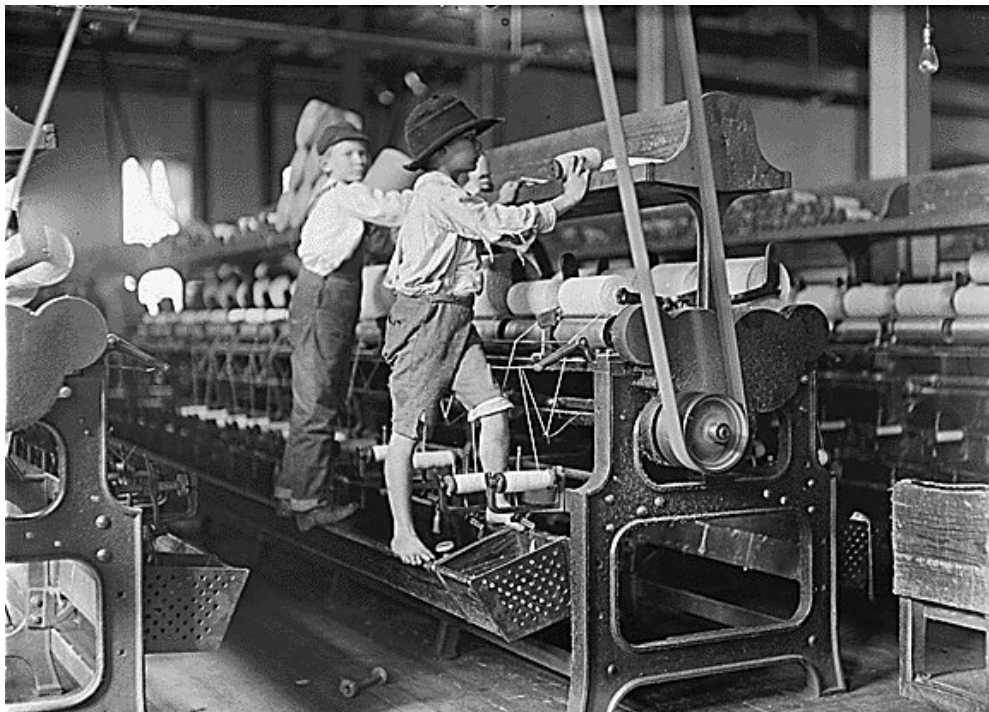
- ***Circulating natural killers cells in retired asbestos cement workers*** / Nitza Lahat, ...[et.al.], Journal of occupational and environmental medicine, 2000, 42(1), σ.19-24
- ***An epidemiological study of the respiratory health of workers in the European refractory ceramic fibre industry*** / H.A. Cowie, ...[et.al.], Occupational and environmental medicine, 2001, 58(12), σ. 800-810
- ***The epidemiology of asbestos-related diseases*** / Jacek Niklinski, ...[et.al.], Lung cancer, 2004, (45 suppl.), σ. S7-S15, (Ειδική συλλογή άρθρων 418)
- ***Estimating the number of asbestos-related lung cancer deaths in Great Britain from 1980 to 2000*** / Andrew J. Darnton, Daniel M. McElvenny, John T. Hodgson, The annals of occupational hygiene, 2006, 50(1), σ. 29-38
- ***Effectiveness of smoking cessation advice for asbestos worker*** / Andrew Johnson, Peter Farrow, Roland Jenkins, Occupational medicine, 2006, 56(1), σ.59-60
- ***International expert meeting on new advances in the radiology and screening of asbestos-related diseases***, Scandinavian journal of work, environment and health, 2000, 26(5), σ.449-454
- ***Microscopic identification of asbestos fibres associatef with African clay crafts manufacture*** / Barry Tylee, ...[et.al.], The annals of occupational hygiene, 2000, 44(2), σ.137-141
- ***Mortality from lung cancer and population risk attributable to asbestos in an asbestos cement manufacturing town in Italy*** / Corrado Magnani, Massimo Leporati, Occupational and environmental medicine, 1998, 55(2), σ.111-114
- ***National asbestos registers : annual report 1995-96.***- New Zealand : Occupational safety and health service, 1997.- 20 σ. (2636)
- ***New technologies (telemedicine) in diagnosing occupational asbestosis*** / Mirjana Vujovic, Igor Vujovic, Ivica Kuzmanic, Archives of industrial hygiene and toxicology, 1998, 49(3), σ.251-257
- ***Occupational exposure to airborne asbestos from phenolic molding material (Bakelite) during sanding, drilling and related activities*** / Fionna Mowat, ...[et.al.], Journal of occupational and environmental hygiene, 2005, 2(10), σ.497-507
- ***Pleural mesothelioma and asbestos exposure among Italian oil refinery workers*** / Valerio Gennaro, ... [et.al.], Scandinavian journal of work, environment and health, 1994, (20), σ.213-215
- ***Raspiratory symptoms and functional status in workers exposed to silica, asbestos and coal mine dusts*** / Xiao-Rong Wang, David C. Christiani, Journal of occupational and environmental medicine, 2000, 42(11), σ. 1076-1084
- ***RPE : a false sense of security : have new generations of workers been needlessly exposed to asbestos?***, Health, safety and environment bulletin, 1997, σ. 9-12

- *Safety in the use of asbestos : an ILO code of practice.*- Geneva : ILO, 1984.- 116 σ.- ISBN 92-2-103872-6 (935)
- *The vital issues in the WTO asbestos dispute* / Sam Zia-Zarifi, TUTB Newsletter, 2000, (13), σ.3-5
- *Work with materials containing asbestos : control of asbestos regulations 2006 : approved code of practice and guidance* / HSC.- Sudbury, Suffolk : HSE, 2006.- viii, 100 σ. ISBN 0-7176-6206-3 (5279)

ΙΣΤΟΡΙΚΟ e-ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

«ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΚΛΩΣΤΗΡΙΑ»

The History Place™ Child Labor in America 1908-1912 Photographs of Lewis W. Hine

Η δουλειά κάποιων αγοριών και κοριτσιών ήταν να αναρριχόνται πάνω στις μηχανές που έφτιαχναν το νήμα, να επιδιορθώνουν τις σπασμένες κλωστές και να μαζεύουν τα άδεια καρούλια.

Bibb Mill No. 1. Macon, Ga.

Μια γρήγορη ματιά στον έξω κόσμο. Είναι 11 χρονών και δουλεύει πάνω από ένα χρόνο, Rhodes Mfg. Co. Lincolnton, N.C.

Ο αμερικανός φωτογράφος Lewis W.Hine (1874-1940) από το 1908 μέχρι το 1912 διέσχισε την Αμερική φωτογραφίζοντας παιδιά που δούλευαν σκληρά από 3 χρονών και για πολλές ώρες, κάτω από σκληρές και επικίνδυνες συνθήκες σε εργοστάσια, ορυχεία, χωράφια. Ήταν ένας ταλαντούχος φωτογράφος, που ασχολήθηκε με το συγκεκριμένο κοινωνικό πρόβλημα και το ανέδειξε μέσα από τις φωτογραφίες του.

<http://www.historyplace.com/unitedstates/childlabor/>

**ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ
ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΕΛ.ΙΝ.Υ.Α.Ε.)**

Λισσίων 143 & Θειοπούλου 6
104 45
ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: 210 8 200 100
Fax: 210 8 200 222
Email: info@elinyae.gr

[http://
www.elinyae.gr](http://www.elinyae.gr)

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΥΓΙΕΙΝΗΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συλλογή και επιμέλεια υλικού
Φανή Θωμαδάκη
Κωνσταντίνα Καμάλη

Τεχνική επεξεργασία και επιμέλεια
Ελένη Ζαρέντη
Αλέξης Λεχουρίτης